

GIGANTISKT SPARBETING PÅ SUNDSVALLS SJUKHUS

18 sjukgymnaster förlorar jobbet

Arton av 41 sjukgymnaster förlorar jobbet när Sundsvalls sjukhus genomför drastiska besparingar. För Kajsa Hedin och Sofie Lidehäll, med sex respektive tio år i yrket, väntar en oviss framtid.

– JUST NU KÄNNS det som att det gäller att hanka sig fram. Jag har uppsägningslön fram till 1 juni men har tackat ja till ett jobb som personlig assistent. Det är inget långsiktigt alternativ, men i alla fall någonting som jag kan jobba med tills vidare, säger Sofie Lidehäll.

Vad hände egentligen? Hur kunde ett första sparbetning på 20 procent sluta med att ungefär hälften av verksamheten skärs bort?

När Fysioterapi besöker sjukhuset och talar med berörda sjukgymnaster är det svårt att definiera stämningen. En känsla av uppgivenhet blandas med yrkes stolthet. Men kanske allra mest finns en djup besvikelse över att inte bli sedda och hörda. Att det man trott varit uppskattat av sjukhusledning och kliniker inte visade sig vara värt särskilt mycket.

– Landstinget har agerat bedrägligt respektlöst, säger Thomas Torstensson, som var chef för sjukgymnastiken fram till nyår.

SUNDSVALLS SJUKHUS sparbetning var gigantiskt, närmare en kvarts miljard kronor, när processen drogs igång förra året. Men att sjukgymnastiken får ta en oproportionerligt stor andel av besparingarna har personalen svårt att acceptera.

– Det värsta under det senaste året är att beskedet varierat så mycket. I början hade man lite hopp om att få vara kvar när vi skulle minska 20 procent av verksamheten. Till slut finner man sig i att jobbet försvinner och visst finns besvikelsen kvar, men man blir mer och mer

Uppsaidga. Sjukgymnasterna Kajsa Hedin och Sofie Lidehäll har blivit uppsagda från Sundsvalls sjukhus. Det värsta under det senaste året är att beskedet varierat så mycket, säger Kajsa Hedin.

inriktad på att försöka hitta nya vägar i arbetslivet, säger Kajsa Hedin, som inte vet vad som väntar efter uppsägningstiden.

”Landstinget tvingar in oss i en kostym som är flera nummer för liten”

Thomas Torstensson suckar djupt när han beskriver hur spardirektiven kom från högre chefer.

– Konsultföretaget Mantec kom hit och granskade vår verksamhet. Eller granskade, förresten... det var en väldigt enkel matematisk modell där man fick fram minsta antalet sjukgymnaster som behövs. När vi försökte påtala att man räknat med 100 procents patienttid möttes vi av noll förståelse. Det känns nästan överklagt när man inte kan få välutbildat folk i chefsställning att förstå att även sjuk-

gymnaster behöver avsätta tid till utbildning, möten, journalföring med mera.

Elisabeth Haraldsson, facklig representant för LSR och även Saco-ordförande i Landstinget Västernorrland, tillägger:

– Känslan är att landstinget tvingar in oss i en kostym som är flera nummer för liten. Vi har verkligen varit aktiva och lagt fram alternativa besparingsförslag med inriktning på förebyggande hälso- och sjukvård och minskad läkemedelsförskrivning.

– Men när vi nekas att ens träffa högsta ledningen så är det svårt att komma någonstans. Kom som Saco-representant men inte som företrädare för ett enskilt förbund, har varit beskedet från landstingsledningen.

UPPSÄGNINGARNA verkställdes med strikt tillämpning av antalet anställningsår enligt lagen om anställningsskydd. Gränsen gick vid drygt tio anställningsår.

Något erbjudande om avtalspension

för äldre medarbetare – i syfte att underlätta omställningen – har inte getts.

Thomas Torstensson hoppas att Sundsvallsexemplet kan starta en självkritisk debatt inom LSR:

”När vi nekas att ens träffa högsta ledningen så är det svårt att komma någonstans.”

– Jag tycker vi behöver lyfta fram vår specialistkompetens tydligare. Vi som jobbar inom slutenvården är väldigt specialiserade. Jag kan det mesta om korsbandsplastik och Sofie kan ofantligt mycket mer än jag om strokevård. Om vi hade lyft fram vår specialistkompetens tydligare, hade det varit svårare för arbetsgivaren att bunta ihop oss som en grå massa och genomföra så stora uppsägningar.

– Samtidigt finns det ett Moment 22 i detta – det är jag medveten om. Speci-

Elisabeth Haraldsson

Thomas Torstensson

Sundsvalls sjukhus

alisering skulle begränsa vårt arbetsfält, precis som att en ortopedläkare bara kan söka jobb på en sjukhusklinik och inte på en vårdcentral.

SUNDSVALLS SJUKHUS sjukgymnastik ingår sedan årsskiftet i en större rehabklinik, där sjukgymnastik och kuratorer bildar en egen enhet. Enhetschefen Anne Thelander har försökt få igång en dialog med högre chefer om hur man ska klara vården med betydligt färre sjukgymnaster.

– Just nu pågår uppsägningar i etapp två av besparingsarbetet och det verkar som att det ska göras klart innan ledningen för primärvården och sjukhuset sätter sig ner och försöker hitta någon form av helhetslösning, säger hon.

Elisabeth Haraldsson upplever det som frustrerande att man inte kan ge några konkreta besked till patienterna.

– Vad ska vi säga när vi inte får några klara besked från våra högsta chefer? För att bara nämna ett par exempel så kommer vi varken att ha någon lymfterapeut eller uroterapeut i den nya organisation.

Olika gruppverksamheter skärs ner kraftigt. Det talas också om att egenvården ska få ökad betydelse men exakt hur det ska fungera har vi ingen aning om.

Thomas Torstensson har gjort beräkningar som visar att Sundsvall hamnar i bottennivå i Sverige när det gäller tillgången till sjukgymnastisk kompetens.

– Sundsvall/Timrå-regionen, med runt 120.000 invånare, kommer att ha en sjukgymnast per 2.450 invånare, att jämföra med ungefär 1.350 i Luleå och 1.600 i Jönköping.

Primärvården har fått ett tillskott på 14 miljoner kronor för att klara tillströmningen av patienter efter sjukhusets besparingar.

– Vi kommer att jobba lite annorlunda och jag tycker vi redan nått långt inom sjukgymnastiken i Sundsvall med att koncentrera resurserna till ett särskilt rehabhus. Det är ett tydligt kvalitativt grepp som ökar tillgängligheten och gör oss kompetensmässigt mer robusta, säger Lennart Moberg, primärvårdsdirektör i Landstinget Västernorrland.

FREDRIK MÅRTENSSON

FAKTA

Sjukhuskaoset i Sundsvall

2009:

- Landstinget Västernorrland, med tre sjukhus och höga kostnader för slutenvården beslutar om stora besparingar. För Sundsvalls sjukhus del handlar det om 235 miljoner kronor.
- Konsultföretaget Mantec ges en central roll i besparingsprocessen. Total konsultkostnad 53 miljoner kronor.
- I en första etapp varslas 200 sjukhusanställda i Sundsvall, varav 18 sjukgymnaster, om uppsägning.
- Strax före nyår får sjukhusdirektör Margareta Rödén sparken och landstingsdirektör Sara Ekström avgår efter konflikter med landstingsrådet Ewa Söderberg.
- Sigbjörn Olofsson får dubblera som sjukhusdirektör i både Sundsvall och Örnsköldsvik. Han gör sig snabbt impopulär bland personalen.

2010:

- Ett fullständigt sparpaket presenteras med en bantning av organisationen med 700 tjänster.
- Sjukhusets inhyrda personalkonsult tvingas sluta efter bara två dagars arbete sedan ekonomiska oegentligheter avslöjats i hennes tidigare uppdrag.
- Efter hård kritik från fackliga organisationer och patientföreningar avgår landstingsrådet Ewa Söderberg.
- En del av besparingarna skjuts på framtiden, då riskanalyser pekat på svårigheter att klara patientsäkerheten. Sjukhusets sparbetning mildras till 197 miljoner kronor, vilket kan innebära att 100 anställda slipper uppsägning.